

Jeg vil kun være med, hvis jeg vinder

Frihandel var sjovere, dengang det var os i Vesten, der vandt. Nu er det Asien, der scorer den store gevinst, og det får europæiske politikere til at puste de protektionistiske kvækkeposter op.

Som bekendt er der ofte stor forskel på, hvad politikere siger, og hvad de gør.

Det gælder ikke mindst Nicolas Sarkozy. Heldigvis. For hvis den nyslåede franske præsidents første bombastiske salut om globalisering og frihandel skal tages alvorligt, ser det sort ud: »Europa kan ikke bare lade sig løbe over ende af globaliser-

ringen – den må ikke være en trojansk hest i Europa«, tordnede han tidligere på ugen og lovede at »beskytte« EU-borgerne og ikke mindst Europas i forvejen overfor kælede landmænd.

Det ville være let at afskrive endnu en opblæst fransk præsident, der dunker sig protektionistisk på brystet. Hvis det ikke var, fordi han blot er sidste prominente eksempel på langt mere omfattende angreb på globalisering og frihandel. Siden 2005 har hele 27 stykker anti-Kina-lovgivning arbejdet sig gennem USA's kongres. En rundspørge blandt amerikanere viser, at over halvdelen ønsker at beskytte landets firmaer mod udenlandsk konkurrence, selv hvis det bremser væksten. Og så fremdeles.

Der er mange årsager til, at 1990'ernes ukritiske frihandelsbegejstring er kølet

drastisk. Her er de to vigtigste: For det første er frihandel ikke længere en entydig fordel for Vesten. Ifølge økonomisk teori gør frihandel og globalisering os alle rigere – bare ikke i samme tempo. Indtil for ti år siden var USA og Europa de store vindere, og da vi samtidig havde magten til at indrette verdenshandlens færdselsregler i WTO til egen fordel, var det en fin idé.

Snerpet landbrugssektor

Sådan er det ikke længere. I øjeblikket er det lande i Asien og Sydamerika med Kina i spidsen, der vinder den store gevinst og dermed løfter millioner ud af fattigdom i hastigt tempo.

Samtidig er landene blevet mere selvbevidste og sænker ikke længere bevidst løst handelsbarriererne for vestlige virksomheder, mens EU og USA overbeskytter

en landbrugssektor, der hviner og løfter op i skørterne, hver gang den hører frække ord som 'fri konkurrence'.

Den anden grund til frihandlens dalende popularitet er mere reel. Den ser nemlig ud til også at skabe mere ulighed internt i landene. I en række vestlige lande med USA i spidsen stiger lønnen for arbejdere i dag langsomt end produktiviteten, mens de ti procent rigeste samtidig oplever næsten Henning Dyremose-vulgære lønstigninger. Og selv om både beskaftigelsen og andelen af verdenshandelen har det glimrende i disse lande som helhed, ser det grimere ud på industriniveau, hvor hele sektorer flytter til Asien og tvinger folk til at søge job andre steder.

Langtfra alt dette skyldes frihandel og globalisering. Teknologiske fremskridt spiller en lige så stor rolle. Men udviklin-

gen skræmmer folk og dem, de stemmer på. Som altid ved økonomisk forandring er svaret ikke at kæmpe imod, men at tilpasse sig – som vi gør her i landet ved at have fleksible regler for at hyre og fyre folk, der på deres side er beskyttet af et generøst offentligt velfærdssystem og gode efteruddannelsesmuligheder.

Men så let går det ikke alle steder. Og iagttagere adværer om, at hvis ikke vi bliver bedre til at finde måder at kompensere globaliseringens tabere på, vil vi rutsje længere ned ad protektionismens glidebane. Som Howard Davies, der leder London School of Economics and Political Science, konstaterer: »Fordelingen af globaliseringsdividenden kan vise sig at blive det største emne på dagsordenen for vestlige demokratier de næste år.«

esben.kjaer@pol.dk

Redaktør Lotte Hansen
Jourhavende Kim Frydensberg
Telefon 33 47 17 14
E-mail erhverv@pol.dk

Ever wondered how to move your organisation into the experience economy?

Service Design Workshop (19th - 21st June 2007)

The workshop will impart real-world skills to help companies take service design as an integral part of their innovation process. The intensive programme gives inputs in various tools and methods along with case studies and short assignments. The faculty are drawn from leading academic and consultancy organisations like IDEO, LiveWork, ReD Associates and CIID

For more details visit www.ciid.dk/workshop/

Contact: Alle Rose | a.rose@ciid.dk | +45 20905005
This event is supported by EBST, European Social Fund and Copenhagen Capacity.

COPENHAGEN INSTITUTE OF INTERACTION DESIGN

SKULPTUR FRA POLITIKENS GALLERI
Peter Bonnén

Tre porte

I snart 40 år har billedhuggeren Peter Bonnén arbejdet med at finde frem til en skulpturs mest enkle og udtryksfulde form. Han har forenklet og lagt snit ind i figurer og derved skabt afstand mellem delene. Snittet har bl.a. givet værkerne spillerum og særpræg, og det er denne virkning Peter Bonnén er gået videre med i sin skulptur i tre dele af grå zimbabwe-granit. Stenen er blevet skåret ud i former, der kan minde om porte, og man kan frit variere delenes sammensætning. (11,6 x 14 cm)

Pluspris 885 kr. Alm. pris 985 kr.

Køb den på politiken.dk/galleri eller i Forhallen, Rådhuspladsen 37, København, man.-fre. 8.30-18.

Pluspris er for alle med et Politiken Pluskort.

POLITIKENS GALLERI

Profil

SOCIALPÆDAGOGERNE

Forbundskasserer i Socialpædagogernes Landsforbund og formand for Socialpædagogernes A-kasse

Kaj Skov Frederiksen fylder 60 år.

I den anledning indbydes til reception på dagen tirsdag den 29. maj kl. 14-17 i Broløggerstræde 9, København K

DET ØKONOMISKE RÅDERUM

»Jeg gør bare det samme som en maskinmester på et stort tankeskib«

Finansminister Thor Pedersen (V) har været »nede i maskinrummet« og tjekke den danske økonomi. Og han er overbevist om, at Konservative har forstået hans klare nej til lavere skatter.

INTERVIEW

STIG ANDERSEN

Så er der igen skatteopgør internt i regeringen. Med Ny Alliances hvirvelvind midt ind i dansk politik og et krav om skattelettelser for arbejdsindkomster har både Bendt Bendtsen og andre fra regeringspartiet Konservative endnu en gang krævet skattenedsættelser.

Og endnu en gang har Venstres finansminister, Thor Pedersen, sagt nej – bortset fra måske en lille, tvungen sænkning af bruttoskatten.

»Det er der ikke plads til i år. Og jeg har også svært ved at se det i 2008«, siger Thor Pedersen, med henvisning til at der ikke er det nødvendige økonomiske »råderum« i samfundsøkonomien.

Det »råderum«, hvad er det helt præcis for en størrelse?

»Det er helt enkelt, at man lægger op, hvad det koster at tilbyde danskerne det serviceniveau, den velfærd, vi kender, hvad enten det er børnepasning, folkeskole, uddannelse, kultur, hjemmehjælp, plejehjem og sygehusområdet. Og så ved vi jo, at der kommer en stigende udfordring ved, at der bliver flere ældre og færre unge i den arbejdsduelige alder. På samme måde gør man de forventede indtægter op. Her er der foruden skatten en række engangsindtægter ved f.eks. salg af statslige virksomheder, og de bruges til at nedbringe gælden. Der er også f.eks. olieindtægter fra Nordsøen, som vi ved vil fade ud over en årrække. Hvis de indtægter, man på den måde kan opføre, dækker udgifterne, så er der balance, så er økonomien holdbar.«

Og hvordan ser »råderummet« så ud i dine øjne?

»Hvis indtægterne kun lige dækker de udgifter, man har besluttet sig for, så er der ikke noget råderum til skattelettelser. Men hvis de udgifter, vi har besluttet, og de forventninger, vi har til udgifterne, de stiger mindre end indtægterne, ja så er der et råderum, som kan bruges til skattelettelser. Sådan er råderumsberegningene.«

»Og hvordan ser »råderummet« så ud i dine øjne?»

»Hvis indtægterne kun lige dækker de udgifter, man har besluttet sig for, så er der ikke noget råderum til skattelettelser. Men hvis de udgifter, vi har besluttet, og de forventninger, vi har til udgifterne, de stiger mindre end indtægterne, ja så er der et råderum, som kan bruges til skattelettelser. Sådan er råderumsberegningene.«

Råderummet er der ikke

Hvad siger den så, den beregning?

»Spørger man her og nu, om der er »råderum«, så er svaret nej. Og skal der blive det, vil det kræve nogle særlige beslutninger, som et flertal i Folketinget skal træffe. Man skal så også se på, om der er plads til at gøre noget. Vi har den laveste arbejdsløshed i mands minde, og pumper man flere penge ud, hvad enten det er over de offentlige finanser, eller det er via skattelettelser, så vil det øge efterspørgslen, men der er altså ikke flere hænder til at efterkomme denne efterspørgsel. Det vil derfor være kimen til en stigende inflation, og stigende inflation har med sik-

kerhed en svigtende konkurrenceevne som resultat. Det vil være grundlaget for stigende ledighed.

Så summa summarum?

»I 2007 har vi ikke plads til at øge aktivitetniveauet, uden at det får uheldige konsekvenser. Og heller ikke for 2008 er der nogen forventning om et aktivitetsniveau, der rummer mulighed for at indføre skattelettelser. Det er jeg nødt til at sige helt fagligt. Og med det ansvar, der ligger i Finansministeriet for, at der er et sagligt grundlag for at forhandle skat-

Det taktiske spil

Det er så din konklusion som finansminister og regeringsmedlem for Venstre. Men de konservative, som bliver ved med at kræve skattenedsættelser, er jo også medlem af regeringen?

»Jo, men det er jo fuldstændig legitimt at have et ønske om, at skatten skal ned. Det ønske har regeringen også. Men det nødvendige råderum er der kun, hvis der tages nogle politiske beslutninger, der påvirker indtægter eller udgifter. Eller hvis Vorherre pludselig kommer med nogle gaver, vi ikke kender i dag.«

Der skal jo være folketingsvalg om senest halvandet år. Hvor meget taktik er der i dine udmeldinger?

»Fra min side er der overhovedet ikke nogen taktik. Jeg gør bare det samme som en maskinmester på et stort tankeskib, som går ned i maskinrummet og ser, hvor meget brændstof der er, hvor langt vi kan sejle, og hvordan det står til. Og den melding giver jeg så folkene oppe på broen.«

Og dine meldinger fra »maskinrummet« er, at der ikke er noget råderum til skattelettelser i den nærmeste fremtid?

»Det er korrekt. Det er sandheden i maskinrummet. Der er ikke noget råderum i 2007, og jeg har svært ved at se det i 2008.«

Men I vil vel gøre noget for at holde sam-

men på regeringen. Så må der vel nogle politiske beslutninger til?

»Jeg vil sige, at det med de politiske beslutninger, det må afvente den kommende finanslov og den 2015-plan, som regeringen lægger frem i efteråret. Det kan og vil jeg ikke sige noget om nu. Men når du spørger om råderum, kan jeg svare klart: Nej, det er der ikke, og råderum er ikke noget, man trækker i en tombola.«

Det er altså ikke ensbetydende med, at der ikke kommer skattelettelser inden næste valg?

»Det er ensbetydende med, hvad meldingen er fra maskinrummet i dag. Jeg har følt et behov for at meddele, hvordan der ser ud dernede, hvor de færreste kommer. De fleste kan bedst lide at stå oppe på broen og kigge på den blå himmel og det blå hav. Men nogle gange er der altså nogle luftspejlinger, som ødelægger opfattelsen af, hvordan virkeligheden er.«

Har de konservative ikke forstået noget af virkeligheden i det her?

»Jo ... Det tror jeg, de har. Men det skal du spørge de konservative om.«

Hvad er din opfattelse?

»At regeringen har en ganske klar opfattelse af, hvad der skal til. Men det er altså ganske legitimt at have nogle ønsker. Men jeg kan jo konstatere, at der kom sådan lidt oppustet stemning med etableringen af Ny Alliance, der jo går ud og siger det, som alle gerne vil høre, nemlig at vi vil alt det gode, og vi vil samtidig sætte skatten ned til 40 pct. Jeg har en forventning om, at alle de gode tanker skal formuleres i en politik, og så indtræffer der også en erkendelse af, hvordan virkelighedens verden ser ud.«

Hvad forstås de på broen

Det, jeg hører dig sige, er, at der oppe på broen er nogle, der farer frem med krav om skattelettelser uden at vide, hvad der foregår i maskinrummet?

»Neej ... det ville jo være en god histo-

RÅDERUM?

Finansminister

Thor Pedersen

adværer mod både

skattelettelser og

øgede offentlige

udgifter. Det vil

bare betyde øget

inflation, forringet

konkurrenceevne

og øget ledighed,

siger han.

Arkivfoto:

Joachim Adrian

rie. Sådan vil jeg ikke sige det. Jeg synes, det er legitimt, at folk har nogle ønsker.

Er det ikke frygtelig frustrerende at sidde nede i maskinrummet og opleve, at de oppe på broen ikke fatter, hvad maskinmesteren siger?

»Det er der ikke noget frustrerende i. Jeg synes bare, det er nødvendigt at signalere til broen, hvordan det står til med drivkraften og ressourcerne.«

Tænker du ikke en gang imellem: De fatter altså ikke, hvad jeg siger?

»Nej, jeg vil slet ikke bruge det ord.«

De vil ikke forstå det, så?

»Jo, jeg tror ikke, der er nogen, der ... jeg synes, det er legitimt, at man går ud med et ønske om skattelettelser. Så du må ikke skrive, at man ikke forstår det her oppe på broen. Jeg tror, man forstår det udmærket.«

Vent til august

Men debatten her og nu om skattelettelser er jo i høj grad baseret på de konservatives krav og dine udmeldinger om råderum. Altså Konservative og Venstre er i den samme regering, ikke?

»Jo, og det skal vi også være. Mine udmeldinger om råderummet er ikke af ny dato, og det er jo også regeringens mål og ønske at gennemføre lettelser i beskatningen af arbejdsindkomst. Men nede i »mit maskinrum« er der ikke her og nu noget, der signalerer skattelettelser. Så kan man selvfølgelig spørge, hvor langt strækker det?«

Og det spørger jeg så om ...?

»Det må du vente med at få at vide, til vi lægger vores 2015-plan frem i august.«

Råderummet kan altså se anderledes ud i august?

»Det afhænger af, hvilke ønsker regeringen har, og hvilke beslutninger den vil træffe. Det vil kunne påvirke muligheden for at give skattelettelser over tid. Det er det nærmeste, du kommer det.«

erhverv@pol.dk